ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

1. Изложение за развитието и резултатите от дейността на дружеството и неговото финансово състояние

„Образование и наука“ ЕАД е дружество, създадено с решение на СГС № 16294/1992 г. и вписано в Търговския регистър с ЕИК: 831643269.

Акционерният капитал на Дружеството се състои от 32 286 броя обикновени акции с номинална стойност в размер на 100 лв. за една акция.

Към 31 декември 2022 г. капиталът на Дружеството възлиза на 3 228 600 лв.

Акционери в Дружеството са: Едноличен собственик на капитала е Министерство на образованието и науката, Р България.

Седалище и адрес на управление на Дружеството: гр. София, бул. Цариградско шосе № 117.

Предмет на дейност: Предпечатна подготовка, производство на учебници и полиграфически учебни произведения, предпечатна подготовка и производство на други печатни материали.

Клонове: Дружеството няма регистрирани клонове в страната и/или в чужбина.

Свързани лица: „Образование и наука“ ЕАД не е част от икономическа група и няма дъщерни дружества.
Към 31 декември 2022 г. членове на съвета на Директорите са:

1. Анастасия Григорова Бонева;
2. Юлия Иванова Захариева;
3. Ирена Валентинова Тодорова;
4. Веселин Атанасов Петков
5. Румен Стефанов Стоилов

Дружеството се представлява от Анастасия Григорова Бонева – Изпълнителен директор.
Допълнителна информация по реда на чл.187д от Търговския закон:

За времето на своето създаване до края на 2022 г. Дружеството не е продавало и изкупувало свои акции.

Имуществената стойност на Дружеството за 2022 г. спрямо 2021 г. е както следва:

в лева

	2022	2021
Имуществена стойност на 100% от собствения капитал	3 020 377	3 379 898
Брой акции	32 286	32 286
Имуществена стойност на 1 акция	93.55	104.69

Към 31 декември 2022 г. в Дружеството работят 86 човека разпределен по категории, както следва. Средносписъчният състав на персонала за периода м.януари-м.декември 2022 г. е 84 бр..

1. Ръководен персонал	6
2. Аналитични специалисти	5
3. Приложни специалисти	3
4. Помощен персонал	8
5. Квалифицирани производствени работници	42
6. Оператори на машини и съоръжения	11
7. Нискоквалифицирани производствени работници	11
Всичко:	**86**

Допълнителна информация по реда на чл.247 от Търговския закон:

Годишните възнаграждения на членовете на Съвета на директорите са както следва:

Годишно възнаграждение	2022 г.	2021 г.
В хил. лева	219	205

Членовете на Съвета на директорите не притежават акции на Дружеството. Те не участват в други дружества като неограничено отговорни съдружници с притежание на повече от 25 на сто от капитала им. Те нямат участие в управлението на други дружества и кооперации като прокуристи, управители или членове на Съвета на директорите.

През 2022 година приходите от дейността на Дружеството възлизат на 4 473 хил. лева.

Финансовият резултат е загуба в размер на 359 хил. лева.

Към 31 декември 2022 година паричните средства на дружеството възлизат на 56 хил. лева.

1.1 Финансов доклад

Приходите от продажби през 2022 г. са от полиграфически печат на печатни издания; полиграфически печат на периодични издания; полиграфически печат на други печатни издания.

Приходите на дружеството са както следва:

(хил.лв.)	**2022**	**2021**
Приходи от продажби, в т. ч.:	3 506	3 556
- приходи от продажба на продукция	*2 081*	*2 788*
- приходи от продажба на услуги	*1 425*	*768*
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	29	
Други приходи	938	591
Общо приходи	**4 473**	**4 147**

Приходите през 2022 г. в сравнение с 2021 г. са се увеличили с 326 хил. лв., което представлява с 7.86 % увеличение.

Оперативните и административните разходи на дружеството са структурирани както следва:

(хил. лв.)	2022	2021
Разходи за материали	2 459	1 513
Разходи за външни услуги	425	738
Разходи за възнаграждения и осигуровки	1 697	1 608
Разходи за амортизация и обезценка	46	48
Други разходи	238	197
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство		25
Общо разходи	**4 865**	**4 129**

Общият размер на оперативните и административните разходи през 2022 г. в сравнение с 2021 г. са се увеличили с 736 хил. лв. или с 17.83 %.

Финансовите резултати на дружеството са както следва:

(хил. лв.)	2022	2021
Финансов резултат от дейността	(392)	18
Други финансови приходи / разходи	(7)	(6)
Финансов резултат преди данъци	**(399)**	**12**
Разходи за данъци	(40)	(1)
Финансов резултат (нетен, след облагане с данъци)	**(359)**	**11**

Финансовият резултат за 2022 г. след данъчно преобразуване е 359 хил. лв. загуба.

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи по групи са както следва:

(хил. лв.)	2022	2021
Земя	711	711
Сгради	1 483	1 489
Машини, производствено оборудване и апаратура	212	245
Съоръжения и други	19	21
Предоставени аванси и ДМА в процес на изграждане	65	65
Всичко дълготрайни материални активи	**2 490**	**2 531**
Права върху интелектуална собственост		
Всичко дълготрайни нематериални активи		
Общо дълготрайни активи	**2 490**	**2 531**

На този етап Дружеството не притежава финансови инструменти, които са носители на рискове за финансовото състояние на предприятието.

Финансови показатели:

№	Показатели	2022	2021	2022/2021	
				стойност	процент
1	Финансов резултат	-359	12	-371	-3091.67%
2	Нетен размер на прходите от продажби	4473	4147	326	7.86%
3	Собствен капитал	3021	3381	-360	-10.65%
4	Пасиви (дългосрочни и краткосрочни)	1189	1130	59	5.22%
5	Обща сума на активите	4210	4511	-301	-6.67%
6	Приходи	4473	4147	326	7.86%
7	Разходи	4872	4135	737	17.82%
8	Краткотрайни активи	1641	1944	-303	-15.59%
9	Разходи за бъдещи периоди	9	7	2	28.57%
10	Налични краткотрайни активи (8-9)	1632	1937	-305	-15.75%
11	Краткосрочни задължения	965	1070	-105	-9.81%
12	Краткосрочни вземания	229	322	-93	-28.88%
13	краткосрочни финансови активи	0	0	0	0.00%
14	Парични средства	56	290	-234	-80.69%
15	Платима сума през периода за погасяване на дългосрочни задължения	0	0	0	0.00%
16	Текущи задължения (11+15)	965	1070	-105	-9.81%
	Коефициенти на рентабилност:				
17	на приходите от продажби (1/2)	-0.0803	0.0029	-0.0832	-2873.63%
18	на собствения капитал (1/3)	-0.1188	0.0035	-0.1224	-3448.17%
19	на пасивите (1/4)	-0.3019	0.0106	-0.3126	-2943.22%
20	на активите (1/5)	-0.0853	0.0027	-0.0879	-3305.56%
	Коефициенти на ефективност:				
26	на разходите (6/7)	0.9181	1.0029	-0.0848	-8.46%
27	на приходите (7/6)	1.0892	0.9971	0.0921	9.24%
	Коефициенти на ликвидност:				
28	обща ликвидност (10/11)	1.6912	1.8103	-0.1191	-6.58%
29	бърза ликвидност (12+13+14)/11	0.2953	0.5720	-0.2766	-48.36%
30	незабавна ликвидност (13+14)/16	0.0580	0.2710	-0.2130	-78.59%
31	абсолютна ликвидност (14/16)	0.0580	0.2710	-0.2130	-78.59%
	Финансова автономност:				
32	Коеф. На финансова автономност (3/4)	2.5408	2.9920	-0.4512	-15.08%
33	Коеф. На задлъжнялост (4/3)	0.3936	0.3342	0.0594	17.76%

1.2 Оперативен и технически доклад

През 2022 г. дружеството не е осъществило проекти.

Дружеството е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и се е придържало към действащите изисквания в Закона за счетоводството и Националните Счетоводни Стандарти (НСС), като финансовите отчети са изготвени въз основа на коректно водените счетоводни регистри.

Информацията, представена във финансовия отчет отговаря на следните изисквания:
- Разбираемост;
- Уместност;
- Надеждност;
- Сравнимост.

Съгласно изискванията на българското законодателство настоящия финансов отчет е изготвен и представен в български лева, закръглени до хиляди.

Други от съществено значение за Дружеството разяснения са оповестени в приложението към годишния финансов отчет.

През 2022 г. акциите на Дружеството не са търгувани на Българската Фондова Борса АД, София.

На основание посоченото финансово състояние и реализирания ефект от дейността на Дружеството през отчетния период, финансовия отчет за 2022 г. е съставен на база на принципа на действащо предприятие.

Годишният доклад за дейността на Дружеството за 2022 г. е изготвен съгласно изискванията на чл. 39 от Закона за счетоводството и чл.187Д от Търговския закон.

Годишният доклад за дейността на „Образование и наука“ ЕАД за 2022 г. е обсъден от Съвета на директорите и приет на заседание с протокол № 1 от 27.03.2023 г.

2. Събития след датата, към която е съставен Годишният финансов отчет

Годишният финансов отчет на „Образование и наука“ ЕАД е изготвен към 31 декември 2022 година.

Годишният финансов отчет е изготвен на 23.03.2023 година.

Няма значими събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне на счетоводния баланс, които да променят финансовите отчети към 31 декември 2022 г.

3. Основни рискове, пред които дружеството е изправено

Дейността на Дружеството създава предпоставки за излагането на определени рискове, които оказват въздействие върху неговите резултати.

Систематични рискове

Политически риск

Политическият риск отразява влиянието на политическия процес в страната, който от своя страна влияе върху възвращаемостта на инвестициите. Определящ фактор, оказващ влияние върху дейността на даден отрасъл и респективно дейността на фирмата е формулираната от правителството дългосрочна икономическа програма, както и волята да се осъществяват набелязаните приоритетни стъпки. Степента на политическия риск се асоциира с вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството икономическа политика и като следствие от това опасността от негативни промени в инвестиционния климат.
Членството на България в Европейския съюз е друг основен фактор, който гарантира минимизирането на политическия риск. Наличието на политически консенсус по въпроса за хармонизиране на националното законодателство до това на страните от Европейския съюз, както и приемането от страна на България на редица международни ангажименти действат също в посока на намаление на политическия риск.

България е силно свързана с европейската и световната икономика и ефектът от случващото се там неминуемо й влияе. За България в условията на международна нестабилност, политическият риск зависи от мерките, които правителството ще предприеме за ограничаване на негативните ефекти от кризата.

Започналата война в Украйна през февруари 2022-г. и продължаващите военни действия повлияха особено силно върху глобалната икономика.Страните бяха изненадани и в шок от случващото се на Европейския континент. Това коренно промени пазарните и финансовите условия за работа. Цените на електроенергия , горива, суровини, услуги и др. се повишиха в пъти в сравнение предходните месеци. Този факт наложи бързо увеличение на цените на услугите, които предоставя „Образование и наука“ ЕАД. Промяната, която беше абсолютно наложителна, за съжаление се отрази не само на Дружеството, а намали поръчките на нашите постоянни клиенти. Увеличиха се рязко и цените на основните материали, с които се осъществява основно нашата дейност, като например цената на хартията се повиши с над 50%, а и всички други консумативи, от които зависи процеса на производство скочиха с 40-50%, елекроенергията с 3 пъти в сравнение с предходните месеци.
Това влоши много сериозно икономическите условия на пазара и въпреки помощите, които държавата отпусна, резултатите не успяха да покрият съвкупността от фактори, които доведоха до намаляване на поръчките и трудно изпълнение на наличните такива.
Голямата задача, която си постави ръководствота на Дружеството беше да запази максимално работните места и хората, тъй като намирането на висококвалифицирани работници за печатницата е много трудна задача и можеше да доведе до невъзможност да се продължи производството. Успяхме да задържим работищите и да изплащаме заплатите, въпреки намалението на поръчките.

Макроикономически рискове

Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни тенденции върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на промяна на валутния курс. В малка страна със силно

отворена икономика, каквато е България, нестабилността на местната валута е в състояние да инициира много лесно обща икономическа нестабилност и обратното стабилността на националната валута при паричен съвет може да се окаже най-ефективната мярка за стабилността. През последните години България натрупа опит и в двете посоки на влияние на валутните курсове. При въвеждането на системата на паричен съвет в страната на 01.07.1997 г. обменния курс български лев-германска марка бе фиксиран в съотношение 1000:1. Въвеждането на еврото като разплащателна единица в Европейския съюз доведе до практически фиксиран обменен курс 1,95583 лева за едно евро/респективно 1,95583 лева за едно евро, след деноминацията на лева, в сила от 05.07.1999 г./ Следователно валутният риск за базиран за еврото инвеститор е практически сведен до нула.

Дружеството осъществява своите сделки основно на вътрешния пазар. То не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и евро, което е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Инфлационен риск

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестицията.

Пандемията предизвика потисната динамика на потребителските цени, военните действия в Украйна през 2022 г. формира тенденция към бързо ускоряване на инфлацията в страната и по данни на НСИ за 2022 г. надхвърли 17%. Няколко фактора влияят върху динамиката на инфлацията. Като първи можем да посочим повишението на международните цени на енергийните продукти (петрол, природен газ и електро енергия) и цените на основните хранителни продукти. Друг фактор е същественото нарастване на международния превоз на стоки и поскъпване на основни суровини и материали, както и увеличението на разходите за труд на единица продукция и голямото търсене на суровини. Всичко това увеличи динамиката и инфлационния процент. Всички тези фактори повлияха сериозно върху печалбата на Дружеството.

Риск от лицензионни режими

Общият брой на лицензионните и разрешителни режими в България е значителен. Те представляват огромно бреме на бизнеса, както и всички наредби, измислени от местните органи на управление, които на практика действат като лицензионни и разрешителни режими. Може да се каже, че по този въпрос има движение в правилната посока, но то е бавно. Правителството е предприело политика по намаляване броя на лицензиите и разрешителните и опростяване на тези, които остават в сила.
Дейността на Дружеството не е свързана с лицензионни и разрешителни режими и за това не е подложено на лицензионен риск.

Несистематични /микроикономически/ рискове

Традиционно несистемните рискове се разглеждат на две нива – отраслов риск, касаещ несигурностите в развитие на отрасъла ни и общ фирмен риск, произтичащ от спецификата на Дружеството ни. Ръководството съгласувано трябва да вземе мерки за обезценка или отписване по небходимост относно натрупани активи от минали години с трудна ликвидност и реализация.

Отраслов риск

Отрасловият риск се проявява от негативни тенденции в развитието на отрасъла като цяло, технологична обезпеченост, нормативна база, конкурентна среда, характеристиката на пазарната среда за продуктите и суровините, употребявани в отрасъла; отрасловият риск се свързва преди всичко с отражението върху възможността за реализиране на доходи в рамките на отрасъла и по-конкретно на технологичните промени.

В отрасъла полиграфически услуги, съществуват фирми с подобен род дейност. Дружеството има пълна информация за пазарните условия и новите технологии, както и стремеж да разшири пазарния си дял, има търговски взаимоотношения с държави от Европейския съюз.

За съжаление общата криза възникнала в условията на война в Европа доведе до намаляване на производствените мощности на фирмите производители на основните суровини и материали, които печатницата влага в производството си – като хартия, мастила, лепила, плаки, лакове и т.н. Увеличението на цената на енергоизточниците също промени пазарните условия и сви потреблението на печатни произведения. Договорите по ЗОП, сключени за по-дълги периоди и с фиксирани цени, които не могат да бъдат променени, доведоха до намаляване на приходите за Дружеството.

Технологичен риск

Технологичният риск е производен от необходимите технологии за обслужване на дейността и от скоростта, с които те се развиват.
Използваните от Дружеството технологии отговарят на новите тенденции и развитие в бранша, което води до нисък технологичен риск.

Фирмен риск

Свързан е с характера на основната дейност на Дружеството, с технологията и организацията на дейността, както и с обезпечаване на Дружеството с финансови ресурси. Подкатегории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск. Основният фирмен риск е свързан със способността на Дружеството да генерира приходи, а от там и печалба.
Основният фирмен риск за Дружеството е свързан с възможни различия в търсенето и предлагането на нашата продукция, в предпочитанията на потребителите. Така рискът може да окаже отрицателно въздействие върху продажбите и съответно върху приходите на Дружеството.
За Дружеството е важна възвръщаемостта на инвестираните средства и ресурси за дейността. Поддържането на нисък фирмен риск е постигнат със сключените дългосрочни договори за полиграфическо изпълнение на обществени поръчки.

Финансов риск

Финансовият риск на Дружеството е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние.

Чрез показателите за финансова автономност и финансова задлъжнялост се отчита съотношението между собствени и привлечени средства. Високите стойности на коефициента за автономност и

ниските стойности на коефициента на финансова задлъжнялост са добра гаранция за инвеститорите и собствениците.

Ликвиден риск

Неспособността на Дружеството да покрива насрещните си задължения е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в Дружеството на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан с привлечения капитал.

Дружеството провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. За да контролира риска Дружеството следи за незабавно плащане на нововъзникнали задължения.

Кредитен риск

Дружеството е изложено на кредитен риск само ако ползва заемни средства. Кредитният риск може да бъде определен като вероятността кредитополучателят да не изпълнява съзнателно или да е в невъзможност да изпълни поетия от него ангажимент по сключения договор за заем.
Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в три групи: парични средства в брой; парични средства по банкови сметки и вземания от клиенти. Дружеството няма сключени договори за заеми. Кредитният риск е основно рискът, при който клиентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е да договаря кредитен период по-дълъг от 30 дни само на клиенти, които имат дълго сътрудничество с Дружеството. За по-голямата част от клиентите постъпленията от продажби са предимно по банков път с предплащане.

Регулативен риск

Регулативният риск е свързан с възможността за промени в нормативната база, отнасящи се до опазване на околната среда, както и вероятността Дружеството да не бъде в състояние да изпълни предписанията и изискванията на екологичното законодателство и компетентните органи, за което да му бъдат налагани санкции.
Имайки впредвид естеството на дейността на Дружеството и посочените по-горе параметри, регулативния риск може да бъде оценен като нищожен.

Риск от война

2022 година бе година на военни действия на Европейския континент. Това непредвидено събитие оказа негативно въздействие върху цялата икономическа обстановка в страната - удължаване и прекъсване на административни срокове, удължаване срока за действие на административни актове, спиране на процесуални срокове и на сроковете за погасителна давност, промени в трудовото законодателство, отнасящи се до нови режими на работно време, преустановяване на работата и ползване на отпуски и други. Това развитие на ситуацията в България се отрази неблагоприятно върху дейността на дружествата, засили въздействието на всички по-горе изброени рискове върху дейността и увеличи несигурността по отношение на приходите, сроковете за изпълнение, достъп до финансиране, връзки с контрагенти и осъществяването на доставки.

4. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Дружеството не извършва дейности в областта на научните изследвания и проучвания.

5. Вероятно бъдещо развитие на дружеството

За 2023 г. се очаква печалба от основната дейност. Предвижда се да се повиши тенденцията за запазване, разнообразяване и разширяване на пазарния дял в бранша и сключване на нови договори по обществени поръчки. Предвижданото развитие на Дружеството е да търси разширяване на търговските взаимоотношени с европейски партньори.

23.03.2023 година
гр. София

Изпълнителен Директор:
/Анастасия Бонева/